

P7_TA(2010)0302

Spravodlivé príjmy pre poľnohospodárov: lepšie fungovanie potravinového reťazca v Európe

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. septembra 2010 o spravodlivých príjmoch pre poľnohospodárov: lepšie fungovanie potravinového reťazca v Európe (2009/2237(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Lepšie fungovanie potravinového reťazca v Európe (KOM(2009)0591) a na rôzne pracovné dokumenty priložené k tomuto oznámeniu,
 - so zreteľom na záverečné odporúčania skupiny na vysokej úrovni pre konkurencieschopnosť potravinárskeho priemyslu zo 17. marca 2009¹,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 26. marca 2009 o cenách potravín v Európe²,
 - so zreteľom na svoje vyhlásenie z 19. februára 2008 o vyšetrowaní a náprave zneužitia postavenia veľkých supermarketov, ktoré pôsobia v Európskej únii³,
 - so zreteľom na závery prijaté Radou 29. marca 2010 o lepšom fungovaní potravinového dodávateľského reťazca v Európe⁴,
 - so zreteľom na správu s názvom Podnikanie v poľnohospodárstve a právo na potraviny, ktorú vypracoval osobitný spravodajca OSN pre právo na potraviny,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a stanoviská Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (A7-0225/2010),
- A. keďže nedávno zaznamenané kolísanie cien potravín a komodít vyvolalo veľké znepokojenie v súvislosti s fungovaním európskych a svetových potravinových reťazcov,
- B. keďže od roku 1996 sa zaznamenalo priemerné zvýšenie potravinových výrobkov o 3,3 % za rok, o 3,6 % sa zvýšili prevádzkové náklady a len o 2,1 % za rok sa zvýšili výkupné ceny poľnohospodárskych produktov, čo poukazuje na neprimerané fungovanie potravinového reťazca,
- C. keďže v oznámení Komisie sa potvrdzuje skutočnosť, že „tieto zmeny spôsobili poľnohospodárskym výrobcom vážne škody a znemožňujú spravodlivé zaobchádzanie so

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/high_level_group_2008/documents_hlg/final_recommendations_hlg_17_03_09_en.pdf

² Prijaté texty, P6_TA(2009)0191.

³ Prijaté texty, P6_TA(2008)0054.

⁴ Dokument Rady 8099/10.

spotrebiteľmi¹,

- D. keďže konečné spotrebiteľské ceny zostávajú napriek prudkému poklesu cien poľnohospodárskych komodít v roku 2008 v priemere rovnaké alebo sa dokonca zvýšili,
- E. keďže vyvážené obchodné vzťahy by nielen zlepšili fungovanie potravinového dodávateľského reťazca, ale prospeli by aj poľnohospodárom,
- F. keďže šírenie sa neseriózných obchodných praktík v súčasnosti podlamuje schopnosť poľnohospodárov investovať a inovovať (najmä v oblastiach tzv. ekologických technológií, zmiernovania vplyvu klímy a obnoviteľných zdrojov energie, pričom poľnohospodári sú povinní splňať vysoké environmentálne normy a tieto požiadavky budú v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2013 ešte sprísnené),
- G. keďže podiel poľnohospodárskej pridanej hodnoty v potravinovom reťazci klesol z 31 % v roku 1995 na 24 % v roku 2005 v rámci EÚ-25 a keďže predbežné údaje na nasledujúce roky poukazujú na ďalší pokles podielu pripadajúceho na poľnohospodárov, čo je v rozpore s konštantným nárastom ziskových marží spracovateľov, veľkoobchodníkov a maloobchodníkov rovnako ako hospodárskych subjektov mimo potravinového reťazca,
- H. keďže priemerný príjem poľnohospodárov sa v roku 2009 v rámci EÚ-27 znížil o viac než 12 %, čo znamená, že poľnohospodári už nie sú schopní získať primerané príjmy zo svojej práce, a keďže napriek tomu poľnohospodári a poľnohospodársky sektor naďalej produkujú v súlade s vysokými štandardmi kvality a s cenami dostupnými pre spotrebiteľa, a to podľa cieľov určených v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky,
- I. keďže potravinový reťazec zahŕňa poľnohospodárov, poľnohospodárske družstvá a organizácie výrobcov, potravinársky priemysel, veľkoobchodníkov, maloobchodníkov, obchodné reťazce, stravovacie služby, reštaurácie, priame dodávky zo samozásobiteľskej a súkromnej výroby a spotrebiteľov, ale aj hospodárske subjekty mimo potravinového reťazca, ako sú komunikačné a propagačné firmy, poskytovatelia dopravných a logistických služieb, energetických a verejných služieb, služieb súvisiacich s balením, technickými zdrojmi, aditívami, technológiami a poskytovatelia poradenských služieb; keďže na zvýšenie udržateľnosti celého reťazca je potrebné zohľadniť túto zložitosť a veľkú rôznorodosť,
- J. keďže oznámenie Komisie poukazuje na závažné problémy, ako je zneužívanie dominantného postavenia nákupcov, nekalé zmluvné praktiky vrátane oneskorených platieb, jednostranné zmeny zmlúv, predbežné platby za prístup k rokovaniam, obmedzený prístup na trh, nedostatok informácií o tvorbe cien a rozložení ziskových rozpätí v potravinovom reťazci, ktoré sú úzko spojené so zvýšenou koncentráciou v odvetviach zabezpečujúcich vstupy, veľkoobchode a maloobchode,
- K. keďže v oznámení Komisie z 28. októbra 2009 sa odporúča podporiť a umožniť reštrukturalizáciu a konsolidáciu poľnohospodárskeho sektora pomocou vytvárania dobrovoľných organizácií poľnohospodárskych výrobcov,
- L. keďže globalizácia a proces koncentrácie, najmä na úrovni maloobchodu, viedli k nevyváženej situácii medzi rôznymi účastníkmi potravinového reťazca a dnešnou realitou

¹ Úvod oznámenia Komisie KOM(2009)0591.

je malý počet všemocných maloobchodníkov, ktorí priamo alebo nepriamo obchodujú s 13,4 milióna poľnohospodárov a 310 000 poľnohospodárskych podnikov v celej EÚ,

- M. keďže nadmerná koncentrácia vedie k stratám, pokiaľ ide o rozmanitosť výrobkov, kultúrne dedičstvo, maloobchodné predajne, pracovné miesta a živobytie,
 - N. keďže Komisia uvádza, že zmluvná nerovnováha spolu s nerovnocennou vyjednávacou silou majú negatívny vplyv na konkurencieschopnosť potravinového reťazca, pretože menších, ale efektívnych účastníkov možno donútiť k tomu, aby pracovali so zníženým ziskom, čím sa obmedzia ich možnosti a podnety na investovanie do zlepšovania kvality výrobkov a do inovovania výrobných postupov,
 - O. keďže s potravinárskymi výrobkami sa na vnútornom trhu obchoduje voľne a výsledok rokovania o cenách medzi výrobcami (organizáciami), spracovateľmi, veľkoobchodníkmi a maloobchodnými predajcami je často určený vývojom cien na svetovom trhu,
 - P. keďže enormný rozdiel medzi poľnohospodármi a maloobchodnými predajcami v ich počte a hospodárskej sile je jasným dôkazom nevyváženej potravinového reťazca a keďže na vyrovnanie týchto počtov je potrebné podporovať rozvoj hospodárskych organizácií poľnohospodárov; keďže družstvá zohrávajú kľúčovú úlohu pri zvyšovaní ich vplyvu a vyjednávacej sily,
 - Q. keďže EÚ je prepojená so svetovým obchodom a zaväzuje ju voči nemu zmluva,
 - R. keďže EÚ je celosvetovo najväčším dovozcom a vývozcom poľnohospodárskych komodít a keďže dovoz poľnohospodárskych komodít do EÚ narástol v roku 2008 o približne 10 % na 98,6 miliardy EUR a vývoz narástol o takmer 11 % na 75,2 miliardy EUR,
 - S. keďže EÚ poskytuje vo svojej politike rozvojovej pomoci veľké množstvo výhod už teraz a keďže bilaterálne dohody sa nesmú uzatvárať jednostranne a znevýhodňovať európske poľnohospodárstvo,
1. víta oznámenie Komisie z 28. októbra 2009 nazvané Lepšie fungovanie potravinového reťazca v Európe (KOM(2009)0591), lebo si je vedomý, že medzi jednotlivými účastníkmi existujú veľké rozdiely v sile, ale je presvedčený, že opatrenia na riešenie tohto problému navrhnuté v tomto oznámení sú nedostatočné;
 2. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby bezodkladne riešili problém nespravodlivého rozdeľovania ziskov v potravinovom reťazci, najmä čo sa týka primeraných príjmov pre poľnohospodárov ; je si vedomý, že na stimulovanie udržateľných a etických systémov výroby je potrebné poskytovať poľnohospodárom kompenzácie za ich investície a zodpovednosť, ktorú prijali v týchto oblastiach; zdôrazňuje, že boj o moc musí ustúpiť vzťahom na základe spolupráce;
 3. konštatuje, že boli dosiahnuté všetky ciele v oblasti poľnohospodárstva stanovené v Rímskych zmluvách (nárast produktivity, dostatočné zásobovanie potravinami, primerané spotrebiteľské ceny, stabilizácia trhov) okrem zaistenia primeraných príjmov v poľnohospodárstve; vyzýva preto Komisiu, aby túto skutočnosť primerane zohľadnila vo všetkých rozpočtových návrhoch;
 4. je si vedomý, že pre potravinový reťazec je rozhodujúce stabilné, bezpečné a ziskové

výrobné odvetvie; poznamenáva však, že potravinový reťazec pozostáva z viacerých aktérov – poľnohospodárov, spracovateľov, výrobcov, dodávateľov a maloobchodníkov – ktorí prinášajú pridanú hodnotu a potrebujú aj určitú mieru istoty;

Transparentnosť cien

5. vyzýva Komisiu, aby ďalej rozvíjala európsky nástroj na monitorovanie cien potravín s cieľom zlepšiť ho z hľadiska užívateľských vlastností zakomponovaním viacjazyčného rozhrania pre väčší počet potravinárskych výrobkov a dosiahnutím lepšej porovnateľnosti cien na každom stupni potravinového reťazca v členských štátoch a medzi nimi, a tým naplnila potrebu spotrebiteľov a poľnohospodárov týkajúcu sa väčšej transparentnosti pri tvorbe cien potravín;
6. vyjadruje hlboké poľutovanie nad malou ochotou Komisie vypracovať štúdiu o rozložení ziskových marží v jednotlivých častiach reťazca tak, ako to bolo dohodnuté v rozpočtovom postupe na rok 2009;
7. poukazuje na to, že nevyrovnanosť, pokiaľ ide o transparentnosť podnikania poľnohospodárskych podnikov a aktérov po prúde a proti prúdu potravinového reťazca, môže mať negatívne následky na vyjednávaciu silu poľnohospodárov a združení výrobcov;
8. vyzýva Komisiu, aby urýchlene uskutočnila pilotný projekt zriadenia Európskeho orgánu dohľadu nad výstupnými cenami a maržami poľnohospodárov (doplnený údajmi o cenách, maržách a objemoch), na ktorý Európsky parlament a Rada vyčlenili 1,5 milióna EUR z rozpočtu na rok 2010;
9. vyzýva Komisiu, aby zachovala skupinu na vysokej úrovni pre potravinový distribučný reťazec ako stále diskusné fórum, ktorá sa osvedčila ako dôležitý nástroj pri odhaľovaní problémov, vypracúvaní odporúčaní a prijímaní stratégií na nápravu súčasnej nevyváženej situácie;
10. vyzýva Komisiu, aby navrhla mechanizmus podávania ročných správ, v ktorých by hlavní európski obchodníci, spracovatelia, veľkoobchodníci a maloobchodníci informovali o svojich podieloch na trhu (s údajmi o súkromných značkách) pre hlavné potravinárske výrobky a o mesačných objemoch predaja, čo by umožňovalo partnerom na trhu odhadovať trendy vo vývoji dopytu, ponuky a cien v potravinovom reťazci;
11. konštatuje, a Komisia to potvrdila, že v niektorých krajinách sa dosahujú najvyššie marže v potravinovom reťazci v potravinárskom priemysle; žiada, aby sa preto monitoroval a kontroloval predovšetkým potravinársky priemysel a zaručila sa tým cenová transparentnosť;
12. považuje za nevyhnutné zvýšiť transparentnosť na trhu a poskytovanie informácií spotrebiteľom, čo umožní upozorniť na identitu výrobkov a zabezpečiť rôznorodosť potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov, ktoré sú prejavom histórie a kultúry mnohých krajín a regiónov a ktoré odzrkadľujú charakteristickú povahu poľnohospodárstva jednotlivých členských štátov;
13. vyzýva Komisiu, aby uskutočnila hodnotenie vplyvu týkajúce sa prínosov lepšieho právneho rámca so zreteľom na súkromné značky kvality a maloobchodné značky

s cieľom zabrániť ich rozširovaniu, poskytnúť spotrebiteľovi väčšiu transparentnosť a výrobcom lepší prístup na trh;

14. zdôrazňuje, že treba podporovať zvyšovanie pridanej hodnoty európskej poľnohospodárskej produkcie a začať informačné kampane pre spotrebiteľov o úsilí, ktoré vyvíjajú poľnohospodári a odvetvie v súvislosti so životným prostredím, bezpečnosťou potravín a dobrými životnými podmienkami zvierat;

Hospodárska súťaž

15. vyzýva vnútroštátne a európske orgány na ochranu hospodárskej súťaže a ďalšie regulačné orgány v oblasti výroby a obchodu, aby sa intenzívne zaoberali dominantným postavením a významným podielom na trhu agropodnikateľských veľkoobchodníkov, podnikov zabezpečujúcich vstupy, spracovateľov a maloobchodných predajcov pôsobiacich v potravinovom reťazci; vyzýva tieto orgány, aby prijali opatrenia proti nekalým nákupným praktikám všetkých subjektov, ktorí stavajú poľnohospodárov do veľmi nerovnej vyjednávacej pozície;
16. žiada Komisiu, aby vytvorila nový vzťah medzi pravidlami hospodárskej súťaže a spoločnou poľnohospodárskou politikou s cieľom poskytnúť poľnohospodárom a ich medziodborovým organizáciám nástroje na zlepšovanie vyjednávacej pozície;
17. naliehaivo žiada Komisiu, aby preskúmala dôsledky výrazného preniknutia jedného maloobchodného predajcu alebo malého počtu maloobchodných predajcov na trh v určitom členskom štáte; naliehaivo žiada Komisiu, aby zvažila možnosť zavedenia nápravných opatrení v prospech výrobcov a spotrebiteľov tam, kde sa zistí, že maloobchodné praktiky alebo podiel na trhu narúšajú hospodársku súťaž;
18. vyzýva Komisiu, aby do konca roka 2010 predložila Parlamentu správu, ktorá bude obsahovať informácie o zneužívaní nákupnej sily v EÚ, protikonkurenčnom správaní a nekalých zmluvných praktikách v celom potravinovom reťazci od odvetvia vstupov až po spotrebiteľov a v ktorej navrhne vhodné riešenia;
19. vyzýva členské štáty, aby v prípade potreby poskytli svojim vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže väčší priestor na to, aby mohli konať, a aby zaviedli jednoduché mechanizmy na zaistenie dôkazov o narušení hospodárskej súťaže z dôvodu nekalých zmluvných postupov;
20. domnieva sa, že na úrovni EÚ je potrebné zakázať predaj poľnohospodárskych výrobkov za ceny nižšie než nákupné ceny;
21. naliehaivo žiada Komisiu, aby iniciovala prieskum v celej oblasti potravinového reťazca s cieľom zistiť mieru zneužívania kúpnej sily v tomto odvetví; poukazuje na úspech prieskumu v oblasti hospodárskej súťaže vo farmaceutickom odvetví v roku 2009;
22. naliehaivo žiada Komisiu, aby revidovala kritériá používané v súčasnosti na posúdenie správania narúšajúceho hospodársku súťaž (Herfindahlov index); tento index, užitočný pri posudzovaní rizika monopolu, nie je schopný poskytnúť skutočný obraz o rozsahu praktík narúšajúcich hospodársku súťaž, akými sú koluzívne a oligopolné správanie, ku ktorému zjavne dochádza aspoň sčasti v maloobchodných činnostiach veľkého rozsahu;

23. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila cielenejšie uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže v potravinovom reťazci a zvážila vypracovanie príslušných legislatívnych návrhov pre Európsky parlament a Radu s cieľom účinne obmedziť rozvoj dominantného postavenia na trhu v odvetví vstupov, potravinárskom priemysle a maloobchode a posilniť vyjednávaciu silu poľnohospodárov, čo by im umožnilo prijať koordinované opatrenia voči dominantným aktérom prostredníctvom vytvárania účinných organizácií výrobcov a odvetvových organizácií a malých a stredných výrobcov;
24. zastáva názor, že na posilnenie takýchto organizácií je potrebné naliehavo revidovať nariadenie (ES) č. 1234/2007 o spoločnej organizácii trhu a rozšíriť jeho rozsah pôsobnosti tak, aby udržateľné výrobné postupy patrili medzi podmienky pre udelenie výnimky z článku 101 ZFEÚ;
25. domnieva sa, že na úrovni EÚ bude potrebný určitý stupeň koordinácie a harmonizácie vnútroštátnych opatrení zameraných proti nekalým obchodným postupom;
26. naliehavo žiada Komisiu, aby zabezpečila diverzifikáciu právnych predpisov pre výrobky so silným územným základom, ktoré sa na rozdiel od štandardných výrobkov vyznačujú osobitnou, typickou, miestnou alebo regionálnou povahou;
27. vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia, ktorými by zabezpečila zachovanie rôznych nutričných, environmentálnych a zdravotných charakteristík, a aby zaručila, že tejto rôznorodosti budú zodpovedať primerané ceny; hospodárska súťaž by sa mala vyvíjať aj na základe rôznych kvalitatívnych charakteristík, ktoré by mali byť riadne merateľné;

Zneužívanie nákupnej sily a uzatváranie zmlúv

28. vyzýva Komisiu, aby zaručila, že zneužívaním nákupnej sily sa v potravinovom reťazci sa nebudú obchádzať právne predpisy EÚ o hospodárskej súťaži (nebude dochádzať k ich porušovaniu), k čomu často dochádza v podobe oneskorených platieb poľnohospodárom alebo malým výrobcom, následných zmien zmluvných podmienok, nútených zliav, opätovného predaja so stratou, premrštených veľkoobjemových požiadaviek a neoprávnených poplatkov za zaradenie do zoznamu výrobkov, a ak je potrebné, vypracovala vhodné legislatívne návrhy;
29. osobitne žiada, aby sa platobná lehota v potravinovom reťazci skrátila na najviac 30 dní pre všetky potraviny a na kratšiu dobu pre poľnohospodárske produkty, ktoré rýchlo podliehajú skaze, a to v rámci uskutočňovanej revízie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/35/ES o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (mali by sa zväžiť výnimky pre organizácie výrobcov a družstvá);
30. naliehavo žiada Komisiu, aby navrhla rozšírenie pôsobnosti európskeho práva hospodárskej súťaže a jeho súčasné úzke zameranie aj na dobré podmienky pre spotrebiteľov a otázky nízkych cien potravín;
31. vyzýva Komisiu, aby preskúmala, či podmienky, ktoré vyžadujú jednotlivé distribučné reťazce nad rámec zákonom stanovených pravidiel, týkajúce sa poľnohospodárskej produkcie ovocia a zeleniny a rezíduí pesticídov, nemôžu obmedzovať voľný trh a neoprávnene posilňovať pozíciu obchodu v rámci potravinového reťazca;
32. požaduje dokumentáciu o nekalých trhových praktikách, ako sú úmyselný predaj so

stratou alebo provízie z predaja, ako aj ich výslovný zákaz zo strany Európskej únie; žiada vytvorenie verejného zoznamu spoločností, ktoré neplnia svoje povinnosti, ako aj vytvorenie sankčného systému;

33. žiada Komisiu, aby preverila, či zneužívanie súkromných značiek (výrobkov s vlastnou značkou) a prax vytvárania nákupných aliancií obchodnými reťazcami vedie k nekalej hospodárskej súťaži, tlaku na poľnohospodárov a systematickému znižovaniu cien výrobcov, a do akej miery k tomu dochádza; zdôrazňuje, že zneužívanie súkromných značiek má negatívny vplyv na inovačnú schopnosť výrobcov (najmä malých výrobcov); nalieha na Komisiu, aby v tejto súvislosti prijala opatrenia na to, aby sa v procese tvorby cien zaobchádzalo s poľnohospodármi a skupinami výrobcov spravodlivo;
34. domnieva sa, že odporúčania Komisie týkajúce sa posilnenia vertikálnej integrácie potravinárskeho priemyslu nie vždy odrážajú potrebu znovuvytvorenia rovnováhy vo vyjednávací sile poľnohospodárov, obchodníkov a potravinárskeho priemyslu; preto by tieto stratégie mali dopĺňať prostriedky, ktoré by zabránili nekalým praktikám;
35. varuje, že zmluvná poľnohospodárska výroba vynútená nákupcami, vertikálna integrácia a termínované obchody, ktoré hrajú stále väčšiu úlohu, by mohli oslabiť hospodársku súťaž a vyjednávaciu pozíciu poľnohospodárov; vyzýva preto Komisiu, aby preskúmala následky takýchto zmluvných vzťahov a v prípade potreby prijala vhodné opatrenia;
36. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali seriózne uzatváranie zmlúv medzi všetkými aktérmi potravinového reťazca, ktoré vychádzajú z podmienok dohodnutých s poľnohospodármi a organizáciami výrobcov vrátane odvetvových a medziodvetvových organizácií, aby sa tým posilnili udržateľné postupy poľnohospodárskej výroby a zaručila čo najlepšia kvalita výrobkov, znížili nákupné ceny vstupov a zaručili spravodlivé ceny, a aby zabezpečili vytvorenie ľahko dostupného systému na ochranu pred porušovaním zmlúv nákupcami; domnieva sa, že štandardné zmluvy by mohli byť užitočné nástroje a ich využívanie by sa malo stať v niektorých odvetviach povinnosťou; podporuje výmenu osvedčených postupov pri oznamovaní zmluvných praktík medzi členskými štátmi vrátane poskytovania informácií Komisii;
37. víta zriadenie úradu ombudsmana pre potravinársky maloobchod a iné mechanizmy arbitráže, ktorých cieľom je zaručenie plnenia zmluvných podmienok, a nabáda k nim; vyzýva Komisiu, aby preskúmala skúsenosti s cieľom zriadiť úrad európskeho ombudsmana pre potravinársky maloobchod, ktorý by bol zodpovedný za dohľad nad dodržiavaním kódexov správania a osvedčených postupov pri transakciách medzi prevádzkovateľmi z rôznych členských štátov;
38. vyzýva Komisiu, aby odhaľovala nečestné praktiky súvisiace s poplatkami za zaradenie do zoznamu výrobkov a inými poplatkami za uvedenie výrobkov na trh a preskúmala ich s ohľadom na právo hospodárskej súťaže; vyzýva Komisiu, aby navrhla jednotné pravidlá pre poplatky za zaradenie do zoznamu výrobkov a iné poplatky za uvedenie výrobkov na trh a predovšetkým zakročila proti nadmerným poplatkom, ktoré vyžaduje obchod;
39. domnieva sa, že Komisia by mala podporiť rozsiahlu informačnú kampaň na európskej úrovni, ktorá by zvyšovala informovanosť poľnohospodárov o ich právach, nekalých praktikách, ktorých cieľom sa môžu stať, a o prostriedkoch, ktoré majú na odhalenie týchto praktík;

Špekulácie

40. vyzýva EÚ, aby trvala na vytvorení nezávislej svetovej regulačnej agentúry, ktorá by stanovovala pravidlá v oblasti termínovaných obchodov s komoditami a opčných búrz a uplatňovala prísne regulačné opatrenia proti špekulácii s potravinárskymi komoditami na svetovej úrovni;
41. vzhľadom na rastúcu trhovú orientáciu požaduje prijať opatrenia zamedzujúce extrémnej volatilite cien, pretože niektorí z účastníkov potravinového reťazca využívajú tento jav a iných jasne poškodzuje; vyzýva preto Komisiu, aby navrhla právne predpisy pre nástroje zamedzujúce volatilite cien s cieľom znížiť zraniteľnosť výrobcov;
42. vyzýva Komisiu, aby posilnila právomoci európskych orgánov zodpovedných za komoditné burzy s cieľom zabrániť špekuláciám s potravinárskymi komoditami a usilovala sa o zavedenie vhodných opatrení EÚ na zabránenie špekuláciám s nepoľnohospodárskymi komoditami, ktoré majú ovplyvniť termínované obchody s poľnohospodárskymi produktmi;
43. vyzýva Komisiu, aby zlepšila dohľad a celkovú transparentnosť trhov s derivátmi poľnohospodárskych komodít a tiež aby zvýšila transparentnosť mimoburzových činností v súvislosti s nadchádzajúcou revíziou smernice o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID) a iných relevantných právnych predpisov;

Samoregulácia

44. naliehavo vyzýva Radu, aby naďalej podporovala iniciatívy v oblasti samoregulácie a možnosť vytvorenia vzájomných podporných fondov, ktoré by pomáhali čeliť hospodárskym rizikám, s cieľom posilniť vyjednávacíe pozície poľnohospodárov, najmä prostredníctvom podpory hospodárskych organizácií, združení výrobcov, odvetvových združení a poľnohospodárskych družstiev;
45. pobáda členské štáty, aby vypracovali kódexy osvedčených obchodných postupov v potravinovom reťazci vrátane mechanizmov vybavovania sťažností a ukladania sankcií za nekalé praktiky; vyzýva Komisiu, aby navrhla spoločný kódex, uplatniteľný v celej EÚ, s cieľom obnoviť rovnováhu vo vzťahoch v potravinovom reťazci; nalieha na Komisiu, aby taktiež vypracovala návrh na uplatňovanie mechanizmu EÚ na monitorovanie vzťahov medzi dominantnými zástupcami maloobchodu a ich dodávateľmi prostredníctvom špecializovaných orgánov v členských štátoch;
46. považuje za potrebné ďalej podporovať integráciu rôznych častí reťazca v kontexte medziodvetvových organizácií a vypracovať nepovinné štandardné zmluvy, pričom by sa členským štátom umožnilo žiadať v niektorých prípadoch, najmä pri výrobkoch podliehajúcich skaze, ich povinné používanie;

Udržateľné potravinové systémy, kvalita potravín

47. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že Komisia vo svojich správach nekladie väčší dôraz na veľký význam poľnohospodárstva v potravinovom reťazci a v hodnotovom reťazci potravinárskeho priemyslu; zdôrazňuje súvislosť medzi nízkymi výkupnými cenami poľnohospodárskych produktov a štrukturálnou nadprodukciou a ich dôsledkami na udržateľnosť, kvalitu potravín, dobré životné podmienky zvierat, inovácie v

poľnohospodárstve a zamestnanosť v znevýhodnených regiónoch;

48. vyzýva Komisiu, aby zvážila prijatie nástrojov na podporu potravinových reťazcov riadených poľnohospodármi, krátkych dodávateľských reťazcov a poľnohospodárskych trhov s cieľom vytvoriť priamy vzťah so spotrebiteľmi a zabezpečiť, aby poľnohospodári dostali spravodlivejší podiel z konečnej predajnej ceny znížením počtu sprostredkovateľov a stupňov v procese;
49. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vo svojej činnosti venovala zvláštnu pozornosť situácii v rozvojových krajinách a neohrozovala samozásobovanie potravinami v tretích krajinách;
50. vyzýva Komisiu, aby zrevidovala hygienické normy EÚ v súvislosti s miestnym predajom alebo predajom na diaľku a trvanlivosťou výrobkov, aby decentralizovala a zjednodušila systémy certifikácie a kontroly a aby presadzovala priame vzťahy medzi výrobcami a spotrebiteľmi a krátke potravinové dodávateľské reťazce;
51. konštatuje dôležitosť a potrebu robustnej regulácie kvality poľnohospodárskych výrobkov; v tejto súvislosti pripomína uznesenie Európskeho parlamentu z 25. marca 2010 o európskej politike kvality poľnohospodárskych výrobkov a konštatuje, že je nevyhnutné, aby všetky dovážané výrobky spĺňali všetky normy kvality a výroby a aby sa tým bránilo nečestnej konkurencii európskym výrobkom;
52. zdôrazňuje, že stabilita príjmu poľnohospodárov predurčuje ich schopnosť investovať do ekologických technológií, zmierňovania dôsledkov zmeny klímy, obnoviteľných zdrojov energie a do opatrení na ochranu životného prostredia v rámci udržateľného poľnohospodárstva a že okrem toho sa od poľnohospodárov vyžaduje, aby spĺňali náročné environmentálne normy;
53. považuje za nevyhnutné zlepšiť organizáciu a ďalšiu optimalizáciu potravinového reťazca s cieľom znížiť environmentálny dosah dopravy potravín (potravinové míle) a podporiť predaj miestnych potravín;
54. zdôrazňuje, že investície do zariadení na skladovanie a balenie poľnohospodárskych produktov môžu zohrávať dôležitú úlohu pri zabezpečovaní spravodlivých cien pre tieto produkty;
55. zdôrazňuje nevyhnutnosť zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj vidieckeho hospodárstva podporou spracúvania poľnohospodárskej produkcie v poľnohospodárskych podnikoch, ale aj podporou nepoľnohospodárskych činností, s cieľom zvýšiť pracovné príležitosti a dodatočné príjmy;
56. vyzýva Komisiu, aby podporovala miestne a regionálne iniciatívy na podporu predaja potravín a nezaťažovala ich nadmerne právnymi predpismi a byrokraciou, keďže sú dôležitým prínosom pre pridanú hodnotu vytváranú poľnohospodárskymi podnikmi;

Samozásobovanie, verejné stravovanie, plytvanie potravinami

57. žiada Komisiu, aby pri revízii noriem EÚ venovala primeranú pozornosť miestnym výrobcam potravín, akými sú napríklad subjekty v oblasti samozásobiteľskej výroby;
58. vyzýva Komisiu, aby zvážila prípadné úpravy pravidiel verejného obstarávania v oblasti

stravovacích služieb s cieľom posilniť udržateľné poľnohospodárske postupy a dobré životné podmienky zvierat a rozvíjať konzumáciu sezónnych a miestnych potravín;

59. domnieva sa, že verejné obstarávanie, napríklad v rámci osobitných programov týkajúcich sa mliečnych výrobkov a ovocia a zeleniny, ktoré sa realizujú na školách, by malo zaručovať prístup pre malých miestnych výrobcov a miestne skupiny výrobcov;
60. domnieva sa, že by bolo potrebné prijať opatrenia na podporu poľnohospodárskych trhov priamo riadených poľnohospodármi, vytvárania predajných miest, na ktorých by výrobcovia mohli priamo ponúkať svoje výrobky spotrebiteľom, a zavádzania programov na podporu predaja na miestnych trhoch;
61. naliehavo vyzýva Komisiu, aby v správe Európskemu parlamentu a Rade analyzovala obrovské plytvanie potravín v potravinovom reťazci, ktoré vo väčšine členských štátov predstavuje až 30 % vyrobených potravín, a prostredníctvom osvetovej kampane informovala o dôležitej hodnote potravín;
62. konštatuje, že je dôležité vytvoriť potravinové programy pre európskych občanov, ktorí to potrebujú, napríklad pre najviac znevýhodnených občanov, starých ľudí a mládež;

o

o o

63. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.